

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl předsedou senátu JUDr. Jaroslavem Vlašínem v právní věci žalobce: **J. P.**, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem náměstí Hrdinů 1634/3, P. O. BOX 155, Praha 4, o přezkoumání rozhodnutí žalovaného ze dne 22. 12. 2014, č. j. MV-117233-10/ODK-2014, o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Krajského soudu v Hradci Králové – pobočka v Pardubicích ze dne 12. 3. 2015, č. j. 52 A 29/2015-205,

t a k t o :

- I. Návrh žalobce na ustanovení zástupce pro řízení o kasační stížnosti **se z a m í t á**.
- II. Návrh žalobce na osvobození od soudních poplatků **se z a m í t á**.
- III. Návrh žalobce na prodloužení lhůty k podání kasační stížnosti **se z a m í t á**.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobce dnem 14. 4. 2015 požádal Nejvyšší správní soud o osvobození od soudních poplatků a ustanovení zástupce – advokáta pro řízení o kasační stížnosti proti usnesení Krajského soudu v Hradci Králové – pobočka v Pardubicích ze dne 12. 3. 2015, č. j. 52 A 29/2015-205. Žalobce rovněž požádal o prodloužení lhůty k podání kasační stížnosti. Krajský soud tímto usnesením odmítl žalobu proti rozhodnutí žalovaného o odvolání ve věci námitky podjatosti vůči oprávněné úřední osobě, neboť je toho názoru, že tato žaloba je vyloučena z přezkoumání podle § 70 písm. b) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále též „s. ř. s.“).

Žalobce v návaznosti na výzvu k prokázání osobních majetkových a výdělkových poměrů uvedl, že jeho manželka je poživatelkou starobního důchodu ve výši 8.472 Kč, jeho jediným zdrojem příjmu je starobní důchod ve výši 12.241 Kč. Ve společném jmění manželů mají bytovou jednotku v domě č. p. 2429 v P. a také rodinný domek v B. č. p. 41. Dům je (dle tvrzení žalobce) v dezolátním stavu. Z uvedených nemovitostí nemá žalobce žádné výnosy. Žalobce platí daň z nemovitosti ve výši odpovídající 205 Kč měsíčně, místní poplatky ve výši 1.111 Kč měsíčně, poplatky za byt ve výši 5.385 Kč, pojištění majetku 320 Kč a poplatky za telefon 790 Kč. Žalobce též dekapitoval své zdravotní problémy a uvedl,

že jeho manželka je osobou zdravotně postiženou. Rozpočet jejich rodiny značně zatěžují náklady na dietní stravu, zvýšené přepravné, náklady na administrativu a léky.

Žalobce dále uvedl, že za prodej domu v B. mu byla nabídnuta realitní kanceláří symbolická 1 Kč. Rovněž doložil prohlášení L. R. a M. B., ve kterém je uvedeno, že zmíněný dům je v tak špatném technickém stavu, že jej není možné obývat ani jej jinak pronajímat pro bydlení. Žalobce zdůraznil, že značné částky (konkrétně 3.000 Kč až 5.000 Kč měsíčně) vynakládá v souvislosti s „ochranou svých práv“. Žalobce též zatěžují související soudní poplatky. Uvedl, že svými žádostmi o informace dle zákona o svobodném přístupu k informacím sleduje „odhalení nesprávných úředních postupů, ba nezákonností povinného subjektu“, což považuje za jednání ve veřejném zájmu.

K výroku I:

Nejvyšší správní soud se nejprve zabýval žádostí žalobce o osvobození od soudních poplatků. Podle § 4 odst. 1 písm. d) zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů, vzniká poplatková povinnost podáním kasační stížnosti. Podání žalobce ze dne 25. 1. 2015 není podle svého obsahu kasační stížností, ale žádostí o ustanovení zástupce a osvobození od soudních poplatků podle § 35 odst. 8 předposlední věta s. ř. s. pro teprve v budoucnosti zahájené kasační řízení. Poplatková povinnost v řízení o kasační stížnosti tedy žalobci dosud nevznikla, a tudíž žalobce od ní nemůže být ani osvobozen. Zdejší soud proto jeho žádost o osvobození od soudních poplatků zamítl (výrok I. tohoto usnesení).

K výroku II:

Nejvyšší správní soud se dále zabýval návrhem žalobce na ustanovení zástupce pro podání kasační stížnosti. Podle § 35 odst. 8 s. ř. s. může předseda senátu účastníku, u něhož jsou předpoklady pro osvobození od soudních poplatků, a je-li to nezbytně třeba k ochraně jeho práv, na návrh ustanovit usnesením zástupce, jímž může být i advokát. Účastníku řízení lze tedy ustanovit zástupce za součastného splnění dvou podmínek: 1) jde o účastníka, u něhož jsou dány předpoklady pro osvobození od soudních poplatků, a 2) jestliže je to nezbytně třeba k ochraně jeho práv.

Nejvyšší správní soud proto přistoupil k posouzení majetkových poměrů žalobce, aby bylo možno postavit najisto, zda žalobce splňuje prvně uvedenou zákonnou podmínku. Je třeba připomenout, že podle ustanovení § 36 odst. 3 s. ř. s. lze osvobození od soudních poplatků přiznat pouze výjimečně, jsou-li pro to zvlášť závažné důvody.

Majetkové poměry žalobce lze shrnout tak, že žalobce s manželkou disponují měsíčně příjmy v celkové výši 20.913 Kč. Žalobcem vyčíslené náklady na chod jejich domácnosti přitom činí 7.811 Kč. Žalobce a jeho manželka vlastní dvě nemovitosti. Byt užívají k bydlení, společný rodinný dům v B. (jak žalobce uvádí) užívat nemohou. Z toho ovšem nelze dovodit, že tento rodinný dům a pozemek k němu náležející mají nulovou hodnotu. Jejich hodnotu nemůže zpochybnit ani tvrzení žalobce o jejich bezcennosti. Toto tvrzení není ničím podložené; cena nabídnutá realitní kanceláří nepředstavuje objektivní ocenění tržní ceny nemovitosti, jakým by byl kupříkladu znalecký posudek.

pokračování

Nejvyšší správní soud konstatuje, že náklady na soudní poplatky v jiných žalobcem vedených řízeních nejsou pro posouzení žalobcovy sociální situace v nyní posuzovaném případě relevantní. Tyto poplatky tvoří součást nákladů konkrétních řízení. V případě úspěchu v takovém řízení přitom žalobci může být přiznána náhrada těchto nákladů vůči žalovanému, popřípadě v rámci konkrétního řízení může být jeho poplatková povinnost modifikována.

Z judikatury Nejvyššího správního soudu vyplývá, že tento soud akceptoval v minulosti částku společného měsíčního příjmu manželů ve výši 13.000 Kč jako příjem neodůvodňující osvobození od soudních poplatků (srov. rozsudek zdejšího soudu ze dne 7. 2. 2013), č. j. 7 As 104/2012 – 15). Měsíční příjem žalobce a jeho manželky (20.913 Kč) tuto hranici značně převyšuje. I po odečtení deklarovaných nákladů na chod domácnosti ve výši 7.811 Kč zbývá žalobci a jeho manželce na měsíční živobytí částka ve výši 13.102 Kč. Z takové částky lze soudní poplatek za kasační stížnost ve výši 5.000 Kč uhradit, aniž by byla sociální situace rodiny ohrožena. Již z tohoto důvodu nelze u žalobce nalézt předpoklady pro osvobození od soudních poplatků.

Nadto nelze přehlédnout, že žalobce podává žádosti o informace a vede soudní řízení, motivován snahou o ochranu „*veřejného zájmu*“ tak, jak jej zřejmě subjektivně vnímá. Nejvyššímu správnímu soudu je známo z úřední činnosti, že se žalobce domáhá poskytnutí celé řady informací od žalované obce Seč (kromě projednávané věci o tom svědčí například řízení u tohoto soudu vedená pod sp. zn. 2 As 24/205, 5 As 42/2015, 6 As 23/2015, 9 As 47/2015 a další). Z vyjádření žalované obce vyplývá, že eviduje 98 podání žalobce, čítajících stovky listů. Ostatně tato činnost žalobce je obecně známá (viz. například zprávy sdělovacích prostředků, dostupné pod adresou <http://www.ceskatelevize.cz/ct24/regiony/261314-pod-tihou-stiznosti-chatare-rezignovalo-cele-zastupitelstvo/>; případně pod adresou http://orlicky.denik.cz/zpravy_region/sec-aneb-jak-kvuli-plotovemu-sloupku-malem-nebyly-volby-20140808.html). Uvedená činnost žalobce (a s ní spojené náklady) se ovšem bezprostředně netýká jeho osobní sféry, nýbrž jeho subjektivní představy ochrany veřejného zájmu. V té souvislosti je třeba připomenout, že Nejvyšší správní soud v jiné věci již vyhodnotil uvedené aktivity žalobce jako zneužití práva za účelem dalšího zahlcení žalované (rozsudek ze dne 12. 3. 2015 č. j. 2 As 24/2015 – 52). Nejvyšší správní soud přirozeně nijak nezpochybňuje právo žalobce na přístup k soudu. Z toho však nelze zároveň dovozovat, že se tak může dít na náklady státu také v případech, kde pro to nejsou objektivně splněny zákonné podmínky. Jestliže si účastník přeje vést řadu sporů, musí zároveň brát v potaz i důvody, pro které byla zavedena poplatková povinnost iniciátora soudního řízení a restriktivní pojetí výjimek z této povinnosti.

Žalobce tedy nesplňuje již první z kumulativně vyžadovaných podmínek pro ustanovení zástupce podle § 35 odst. 8 s. ř. s. (předpoklady pro osvobození od soudních poplatků). Nejvyšší správní soud proto žádost žalobce o ustanovení zástupce pro podání kasační stížnosti zamítl výrokem II. tohoto usnesení.

K výroku III:

Lhůtu dvou týdnů k podání kasační stížnosti určuje ustanovení § 106 odst. 2 s. ř. s., podle téhož ustanovení platí, že zmeškání této lhůty nelze prominout. Z uvedeného vyplývá, že tuto lhůtu neurčil soud, předseda senátu ji proto nemůže ani prodloužit (srov. § 40 odst. 5 *in fine* s. ř. s.).

Nejvyšší správní soud proto zamítl i návrh žalobce na prodloužení lhůty k podání kasační stížnosti.

P o u č e n í: Proti tomuto usnesení **n e n í** opravný prostředek přípustný.

V Brně dne 4. května 2015

JUDr. Jaroslav Vlašín
předseda senátu